

1	Projectnaam Watermolenlandschappen voor klimaatadaptatie
2	Initiatiefnemer(s) project / Gegevens projectorganisatie Naam organisatie: Brabantse Molenstichting Contactpersoon: Riet Meijer (Brabantse Molenstichting) Mailadres: riet.meijer@onsnet.nu Telefoon: 06-83001921
3	Partners waarmee in het project wordt samengewerkt <ul style="list-style-type: none"> • Het Groene Woud • Provincie Noord-Brabant
4	Locatie Stroomgebied van De Dommel waaronder Het Groene Woud / Van Gogh Nationaal Park.
5	Aanleiding Watermolens, klimaat-, energie- en landbouwtransities en de Dommel... Ze grijpen onder de paraplu van Mozaïek Dommelvallei naadloos in elkaar. Zo waren molens lange tijd een spil in de (waterkracht)economie van het Brabantse platteland. Ze fungeerden als bakens in het landschap dat daarmee haar kenmerkende vorm kreeg. Steeds duidelijker wordt dat de landschappelijke, ecologische en hydrologische effecten van watermolens veel verder reikten dan werd aangenomen. Door de opstuwung van het water werd een heel watermolenlandschap gevormd, met bijbehorende natuur- en landschapswaarden en met grote invloed op het regionale waterbeheer.
6	Doel Op initiatief van de Molenstichting Noord-Brabant – en in nauwe samenwerking met een groot aantal partijen, zoals Mozaïek Dommelvallei - is de afgelopen jaren onderzocht of de historische watermolenlandschappen – inclusief de landschappelijke resten van verdwenen watermolens – ingezet kunnen worden voor moderne opgaven als waterberging, verdrogingsbestrijding, de ontwikkeling van specifieke beekgebonden natuur en de benutting van het kralensnoer van (verdwenen) watermolens als recreatieve, iconische structuur. Mogelijk zijn er ook kansen op het gebied van duurzame energieopwekking, zoals aquathermie en geothermie.
7	Beschrijving Om de doelstelling te realiseren is in eerste instantie de pilot Watermolenlandschappen in Het Groene Woud opgezet als initiatief van Molenstichting Noord-Brabant. Op 11 september 2018 vond de start van het project plaats in het Erfgoedhuis in Eindhoven. Hierbij werden de doelen en de opzet van het project gepresenteerd: het opleveren van 5 bouwstenen zoals hieronder aangegeven. Eind 2019 is dit deel van het project afgerond. Bedoeling is om het vervolg van het project te vervatten in een Erfgoeddeal. Resultaten pilotproject: A. Watermolenpaspoorten. Voor vijf bestaande watermolens is een ‘paspoort’ opgesteld met gegevens over het molencomplex, de techniek en - voor dit project het belangrijkste - de hydrologische invloedssfeer. B. Inventarisatie van ‘verdwenen’ watermolens en meekoppelkansen voor natuurontwikkeling en beekherstel C. Werkatelier van Mozaïek Dommelvallei, op 4 april 2019 in Centrum Hofdael te Geldrop. Tijdens het werkatelier werden de resultaten van het project gedeeld en werd gezamenlijk gezocht naar praktische toekomstkansen. D. Landschapsversterking watermolenlandschap.. Op 2 november 2019 vond de eerste plantdag plaats bij de Opwettense Watermolen in Nuenen. E. Uitwerken vervolgstappen; inmiddels wordt met verschillende partners gewerkt aan een ambitieus vervolgproject dat wordt ingediend bij de landelijke Erfgoed Deal. De klankbordgroep werkt concrete vervolgstappen uit. Zo kan deze pilot de basis gaan vormen voor nieuwe initiatieven op het gebied van water, landschap, natuur, recreatie en duurzame energie.

	<p>Meer informatie over pilot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eindrapport: Pilot Watermolenlandschappen in Het Groene Woud - Toekomstkansen voor watermolens • Rapport: Watermolenlandschappen in Het Groene Woud - I: Watermolenpaspoorten bestaande molens • Rapport: Watermolenlandschappen in Het Groene Woud - II: Verdwenen molens • Adviesnotitie inrichtingsplan Molenweide (Venbergse molen) • Verslag: Concrete landschapsversterking (t.b.v. Pilot Watermolenlandschappen in Het Groene Woud) • Overzichtskaat van het project 		
8	Plaats maken voor nieuwe ontwikkelingen		
9	Meekoppelkansen met andere projecten		
10	Uitvoeringsperiode		
	Korte termijn (2020 – 2021)	Middellange termijn (2022-2025)	Lange termijn (2026 e.v.)
	Afsluiten erfgoeddeal		
11	Stand van zaken		
	De Brabantse Molenstichting bereidt samen met de provincie en Mozaïek Dommelvallei een erfgoeddeal voor om een structurele koppeling te leggen tussen het molenlandschap als karakteristiek erfgoed en huidige en toekomstige wateropgaven en de achterliggende natuur- en landschapsbescherming in beleid en planvorming.		
12	Geraamde kosten		
13	Beoogde financiering		
14	Opmerkingen		
15	Rol van Mozaïek Dommelvallei		
	<p>In samenwerking met de Brabantse Molenstichting en Mozaïek Dommelvallei is op 4 april 2019 een werkatelier georganiseerd waarbij de watermolenlandschappen centraal stonden en via workshops veel informatie opgehaald is dat verwerkt is in de opgeleverde resultaten van de pilot.</p> <p>In het vervolg werken de Brabantse Molenstichting en Mozaïek Dommelvallei nauw samen om de erfgoeddeal op te stellen en te realiseren.</p>		
16	Bijdrage aan Global Goals		
	 <p>Zie: https://www.globalgoals.org/</p>		